Citace záznamu

Veronika Řezníčková, Zámek Dolní Kounice, Prostřední sál v 1. patře JZ křídla , *Renesanční a manýristické štukatérství v Čechách a na Moravě* (online databáze), https://stuky.upce.cz/node/859, vyhledáno 29. 3. 2024.

Zámek Dolní Kounice (Lucia Krajčírová, 2019)

Zámek Dolní Kounice, Prostřední sál v 1. patře JZ křídla

Číslo záznamu: 859

Bližší určení díla: Zaklenutí se štukovými kazetami a komunikujícími rámy

Památkově chráněno, č. úskp: 46144/7-670

Umístění: Vnitřní renesanční zámek

Datace: 1592 až 1594

Anotace

Zámek vznikl na místě staršího hradu, který byl od roku 1537 přestavován na renesanční sídlo Jiřího Žabky z Limberka. O dnešní podobu zámku se však nejvíce zasloužil rod Drnovských z Drnovic, zejména pak Bernard Drnovský, jenž zde pobýval od roku 1588. Za jeho správy vznikla štuková výzdoba Rytířského sálu v přízemí a třech místností v prvním patře, vyznačující se rytmizovanými kazetami a komunikujícími rámy. Stav štukatur datovaných do 90. let 16. století dnes není stabilní – některé části již opadaly.

Abstract

The reconstruction of an older castle (built on the same site) into a Renaissance château and the residence of Jiří Žabka of Limberk began in 1537. The building appearance as we know it today, however, was mostly influenced by the noble family of Drnovice, particularly by Bernard Drnovský, who lived in the château from 1588. The stucco decoration of the Knight Hall, which is situated on the ground floor, and the three rooms upstairs was created in that period, including the rhythmic coffers and communicating frames. The stucco decoration, dated to the 1590s, is unstable today – some parts have already fallen off.

Kraj	**Okres**	**Obec**	**Katastr**
Jihomoravský kraj	Brno-venkov (okres)	Dolní Kounice	Dolní Kounice

Ulice, čp. / č. o.	**GPS**
Zámecká 1	49.067364293714, 16.472260951996

Technika štuku	**Materiálová skladba**	**Povrchové úpravy**	**Původnost**
		monochromie (stávající stav)	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

Zámek Dolní Kounice stojí na místě hradu vybudovaného jako součást klášterního areálu Rosa coeli zřejmě v první polovině 14. století. Roku 1537 zakoupil panství Jiří Žabka z Limberka, který zahájil raně renesanční přestavbu zchátralého feudálního sídla, čímž původní gotické dispozice zanikly. V tomto období byl také zaklenut průjezd hřebínkovou klenbou (Radová-Štiková 1975, s. 80, 83). Stavební úpravy za dalších majitelů, pánů ze Zástřizl a pánů z Rožmitálu, dnes nelze blíže určit, jelikož Drnovští z Drnovic celé sídlo sjednotili rozsáhlou rekonstrukcí. V rámci ní získaly interiéry nové zaklenutí s geometrickými štukaturami. Nejvíce se o dnešní podobu zámku zasloužil Bernard Drnovský, jenž zde pobýval od roku 1588 až do své smrti roku 1601. Dolnokounické panství patřilo Drnovským do roku 1622, kdy jim bylo zkonfiskováno za účast na stavovském povstání. Rok nato byly Dolní Kounice zpustošeny vojsky Gábora Bethlena, v této souvislosti zámek vyhořel. K jeho opravě se přistoupilo až roku 1650 (Eliáš – Kašička 1975, s. 223–225).
Zámek s opevňovacím systémem je obdélného půdorysu s nádvořím uvnitř. Štukové ornamenty zdobí část přízemí – konkrétně průjezd v kratším severozápadním křídle a z něj přístupný Rytířský sál v severním nároží – a místnosti v prvním patře jihozápadního křídla. Tyto prostory byly (mimo průjezd) zaklenuty neckovou či valenou klenbou s lunetami, jejíž líc zdobí ploché geometrické rámování ze štuku.
Štukatury, podobné těm v Rytířském sále, se v monochromním pojetí nacházejí i ve třech za sebou jdoucích místnostech v patře jihozápadního křídla. Všechny tři přitom využívají stejného výchozího vzorce, a to opakující se čtveřice kruhových medailonů vzájemně propojených lištami, s různými obměnami útvarů uvnitř obrazce. V každé výseči je navíc umístěný motiv srdce. Tyto komunikující rámy jsou vizuálně srovnatelné s výzdobou benátských staveb od Jacopa Sansovina. Lze tedy předpokládat, že se na štukové výzdobě zámku podíleli severoitalští mistři.

Literatura

Jan O. Eliáš – František Kašička, Klášterní hrad v Dolních Kounicích, *Zprávy památkové péče* XXXV, 1975, č. 4, s. 216–234.
Bruno Němec, *Dolní Kounice: příběh města*, Dolní Kounice 2014.
Milada Radová-Štiková, Dolní Kounice, hrad, klášter a městečko – stavebně historická studie, *Acta Polytechnica* X, 1975, č. 4, s. 75–95.

Autoři záznamu

Veronika Řezníčková

Datum poslední změny

10.6.2022

Fotodokumentace současného stavu

Dolní Kounice, zámek, klenba prostředního sálu v prvním patře JZ křídla (Zdeňka Míchalová, 2019)

Dolní Kounice, zámek, klenba prostředního sálu v prvním patře JZ křídla (Zdeňka Míchalová, 2019)

Dolní Kounice, zámek, klenba prostředního sálu v prvním patře JZ křídla (Zdeňka Míchalová, 2019)